

ТРОВАЊЕ ГЉИВАМА

Проф. др Славица Вучинић
Национални центар за контролу тровања ВМА

Поред неколико стотина јестивих, нејестивих и лековитих, постоји неколико десетина отровних гљива. Под појмом отровне гљиве подразумевају се све оне врсте које у организму изазивају патолошке промене и оштећења органа. Неке од њих изазивају благе реакције као што су болови у трбуху, мучнина, повраћање или алергијске реакције које су пролазне, али постоји и један број врста које изазивају много озбиљнија оштећења и смрт.

Акутна тровања гљивама имају велики клинички значај због разнолике клиничке слике (испољавају се у 8 различитих синдрома), учесталости (годишње се у Европи лечи око 10.000 пацијената), велике смртности (*Amanita phalloides* 10-50%).

На основу времена које прође од ингестије до првих симптома тровања се деле на она са кратким или дугим инкубационим периодом. Тровања са кратким инкубационим периодом (30 мин - 3 сата) испољавају се у виду пет синдрома: гастроинтестинални, мускарински, мусцимолски (микоатропински), псилоцибински (психотомиметски) и копрински. Они имају повољан ток и исход.

Дуг инкубациони период у трајању од три сата до неколико дана карактерише тровања са оштећењем јетре и бубрега. Она имају тешку клиничку слику и често летални исход. То су тровања са сликом аманитинског (фалоидинског) синдрома, ореланинског и гиromитринског синдрома.

Веома је важно да се одмах изазове повраћање и да се пацијент јави лекару.

Шансе за излечење су знатно веће ако се специфична терапија примени у првих 48 сати.

Како препознати отровну гљиву?

Постоје разни митови како најсигурније препознати отровну гљиву:

- отровне потамне ако се кувају са сребрном кашиком
- дају жуту боју пиринчу кад се кувају заједно
- бели лук куван са њима потамни
- не могу се љуштити
- ако живина једе отпатке од гљива оне су сигурне за јело. То је један од најопаснијих јер животиње имају другачији ГИТ.

Само хемијском анализом тачно се може утврдити отровност гљива.

Без доброг познавања гљива и друштва особе која је одличан познавалац не треба се упуштати у брање гљива.

Упозорење свима онима који користе гљиве за јело са великим уживањем, као и берачима гљива је да буду максимално опрезни, да не схватају олако овај задатак, јер после конзумирања неких гљива нема помоћи и поред најсавременије терапије.

Одговорност за здравље и личну безбедност је на свакоме ко бере и једе самоникле гљиве.

